

МІЖНАРОДНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Царик О. М.

*доктор педагогічних наук,
професор кафедри іноземних мов та
інформаційно-комунікаційних технологій,
Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль, Україна*

Рибіна Н. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов та
інформаційно-комунікаційних технологій,
Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль, Україна*

Проблеми, пов'язані з пошуком ефективних способів і шляхів підвищення мотивації студентів немовних спеціальностей до вивчення іноземної мови, є актуальними і не достатньо дослідженими. З одного боку, студенти усвідомлюють, що фахівець, який вільно володіє принаймні однією іноземною мовою, має більше шансів знайти місце роботи і зробити успішну кар'єру, в тому числі і за кордоном, з іншого боку, рівень володіння іноземною мовою при вступі до ЗВО у більшості студентів є досить низьким. Крім того, дуже часто студенти не виявляють достатнього зацікавлення до вивчення іноземних мов. Таким чином, формування позитивної мотивації необхідно розглядати як спеціальне завдання при навчанні іноземної мови у ВНЗ.

У сучасній психології мотивація розглядається як складний механізм життєдіяльності людини, психологи визначають мотивацію і як один конкретний мотив, і як єдину систему мотивів, і як особливу сферу, що включає в себе потреби, мотиви, цілі, інтереси в складній взаємодії. За С. Рубінштейном, на особистість зовнішні причини впливають опосередковано, через внутрішні умови, якими для суб'єкта є внутрішній стан, формується система ставлень до певної життєвої ситуації, в якій повинна бути здійснена діяльність [3, с. 444]. Розцінюючи мотивацію як найважливіший фактор процесу вивчення іноземної мови, що забезпечує результативність, варто зазначити, що мотивація – сторона суб'єктивного світу студента, вона визначається його власними спонуканнями, усвідомленою потребою. Таким чином, викладач може лише опосередковано вплинути на мотивацію, створюючи передумови і формуючи підстави, на основі яких у студентів виникає особиста зацікавленість у навчанні.

Одним з основних шляхів підвищення мотивації є змістовна цінність мовного матеріалу, його відповідність життєвим інтересам студентів. Наступним

етапом на шляху підвищення рівня мотивації є організація навчальної діяльності, оскільки зміст навчального матеріалу засвоюється в процесі навчальної діяльності студентів, тому дуже важливим є вибір ефективних форм, методів і засобів навчання іноземної мови.

Вважаємо, що на мотивацію студентів до вивчення іноземних мов має позитивний вплив і міжнародна академічна мобільність.

Міжнародна академічна мобільність є одним із найважливіших факторів стратегії інтернаціоналізації закладів вищої освіти України. Основними видами академічної мобільності є: ступенева мобільність – навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше вищих навчальних закладів; кредитна мобільність – навчання у вищому навчальному закладі, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та відповідних компетентностей, результатів навчання [2].

Необхідною умовою забезпечення права студентів на міжнародну академічну мобільність є високий рівень знання принаймні однієї іноземної мови, позаяк право на академічну мобільність реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу в закордонних вищих навчальних закладах чи наукових установах. Так, наприклад, у рамках проекту Еразмус+ КА 107 студенти Тернопільського національного економічного університету та студенти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка можуть проходити семестрове навчання у Віденській вищій педагогічній школі (Pädagogische Hochschule Wien) (м. Відень, Австрія), вивчаючи міжнародну програму, яка складається з шести дисциплін (30 ECTS-кредитів).

1. Країнознавство. Основна мета цього курсу полягає в ознайомленні з Австрією та її столицею Віднем. Студенти вивчають факти про культуру, історію та географію Австрії та Відня, розширюють своє розуміння європейського виміру через особисті зустрічі, екскурсії, літературу, спостереження та інтелектуальний обмін. Основне завдання полягає в усвідомленні історичних та сучасних аспектів життя та функціонування установ Австрії. Студенти вивчають демографічну ситуацію у Відні, Відень після Другої світової війни, географію та архітектуру, а також віденські звичаї та традиції. Також студенти презентують свою державу та регіон, що передбачає обмін досвідом.

2. Міжкультурні компетенції та глобальні аспекти професії вчителя. Основне завдання дисципліни полягає у розвитку міжкультурної компетенції. Студенти ознайомлюються із теперішньою ситуацією багатомовності та культурного різноманіття в австрійських школах. У цьому напрямку порівнюються мови і культури країн походження школярів, аналізуються подібність та відмінність. Студенти полемізують щодо питань європейського та

глобального громадянства, аналізують свою власну роль як політичної людини та майбутнього педагога у єдиному всесвітньому суспільстві, перед якими поставлені спільні виклики. Підґрунтям для цього слугують документи Європейської ради та ЮНЕСКО.

3. Педагогічна практика в школі. Студенти ознайомлюються з різними типами шкіл з поглибленим вивченням окремих дисциплін та сучасними викликами в педагогічній системі Австрії. Основне завдання практикантів – спостереження, сприймання та аналіз занять та власного досвіду викладання з педагогічної та фахової перспективи. Студенти вдосконалюють навички презентації та управління аудиторією в класі. Також проводяться актуальні дискусії щодо системи освіти Австрії, обговорення успішності та заохочення до навчання, презентуються різні форми оцінювання знань учнів.

4. Курс німецької мови для іноземних студентів. Курс німецької мови для іноземних студентів передбачає рівні знання мови від А2 до С1. Семінарські заняття слугують мовною підтримкою для студентів Еразмус+ впродовж їхнього перебування у Відні. Середній рівень: базові знання німецької мови на рівні А2 / В1, залежно від індивідуального рівня знання мови студентів. Вищий рівень: базові знання німецької мови на рівні В2 / С1. Основний акцент робиться на шкільній та педагогічній фаховій мові, а також на особливостях австрійської німецької мови та країнознавства Австрії.

5. Медійні та інформаційні компетенції – МЕКО. Медійні та інформаційні компетенції трактуються як суттєві фактори для медійної соціалізації та активного громадянства. Основна мета цього семінару передбачає розвиток критичного розуміння ролі та функціонування медійних засобів у суспільстві. Учасники ознайомлюються з потенціалом та небезпекою «суспільних медійних засобів» і можуть використовувати соціальні мережі для викладання та навчання. Також студенти отримують ґрунтовні знання для планування та проведення проєктів з використанням цифрових медійних засобів. Проводяться екскурсії до установ медійної сфери (наприклад, друкарень, радіо- та телевізійних станцій, спортивних та комп'ютерних ігрових центрів). Значна увага приділяється вивченню теоретичних основ, а також практичним завданням щодо використання медійної роботи у школі.

6. Інклюзія та інтеграція. Студенти вивчають відмінності між відокремленням, інтеграцією та інклюзією і їхнім значенням у німецькомовному світі, структуру шкільної системи Австрії з особливим урахуванням інтеграції та інклюзії, аналізують спільне та відмінне в Австрії та у своїй країні. Після засвоєння теоретичних базових знань на науковій основі пропонується короткий огляд шкіл та центрів для дітей з особливими освітніми потребами [1].

Міжнародна програма є білінгвальною, передумовою навчання за цією програмою є досконале знання англійської та німецької мов.

Таким чином, співпраця з іноземними університетами, міжнародні проекти уможливають використання права студентів на міжнародну академічну мобільність та підвищують мотивацію до вивчення іноземних мов.

Література

1. International Courses for international students. URL: <https://www.phwien.ac.at/incoming-students/international-courses-for-international-students>
2. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність/ Постанова Кабінету Міністрів України № 579 від 12.08.2015 р. URL: www.kmn.gov.ua.
3. Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии. Санкт-Петербург : Питер, 2001. 720 с.

ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

Шандра Н. А.

*кандидат педагогічних наук,
асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Кудринська Х. В.

*асистент кафедри іноземних мов для природничих факультетів
Львівський національний університет імені Івана Франка
м. Львів, Україна*

Креативність та інновації стають невід'ємною частиною розвитку суспільства у 21 столітті. Освіта посідає одне з ключових місць у сприянні та розвитку цих важливих навичок. Одним із пріоритетних напрямків реформування освіти, визначених Державною національною програмою «Освіта. Україна ХХІ століття», є необхідність «досягнення якісно нового рівня у вивченні іноземних мов» [2]. На відміну від інших предметів, іноземна мова – це ціла галузь знань, оскільки розкриває перед людиною скарбницю іншомовної культури, нові стилі життя. Інтеграція України у світову спільноту потребує досконалого володіння іноземними мовами шляхом інноваційних технологій. Тому їх використання визначене як один з пріоритетних напрямів реформування освіти.